

Program LIFE v Sloveniji

Dejstva in številke

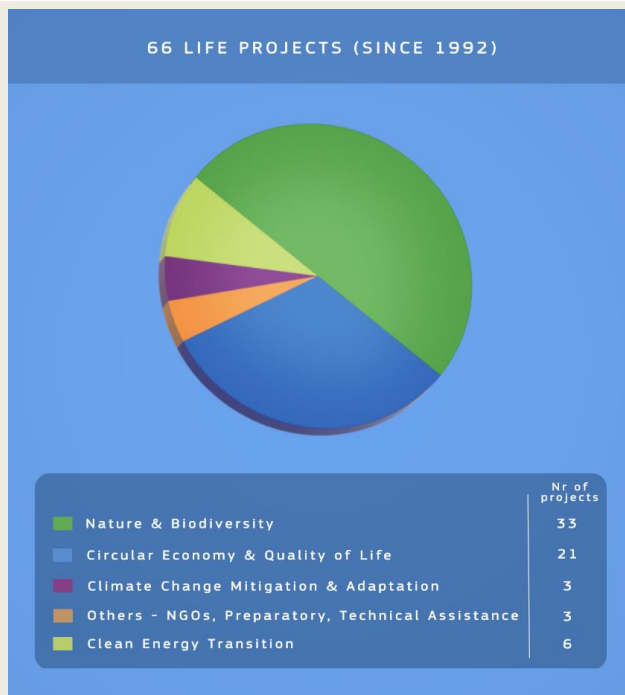
Program LIFE je v Sloveniji financiral 66 projektov s 50 koordinatorji, katerih skupni stroški so znašali 178,5 milijona evrov, od tega je EU prispevala 95 milijona evrov.

Program LIFE je instrument EU za financiranje okoljskih in podnebnih ukrepov. Program se izvaja od leta 1992 in je sofinanciral več kot 5.500 projektov po vsej EU in v tretjih državah, pri čemer je bilo zbranih več kot 12 milijard EUR. Za varstvo okolja in podnebja je prispeval več kot 5 milijard EUR. Program LIFE v celoti prispeva k ciljem in nalogam Evropskega zelenega dogovora.

Proračun za obdobje 2021-2027 znaša 5,4 milijarde evrov.

Zajeti so naslednji podprogrami (*):

- **Narava in biotska raznovrstnost**
- **Krožno gospodarstvo in kakovost življenja**
- **Blaženje podnebnih sprememb in prilagajanje nanje**
- **Prehod na čisto energijo** (prvi razpis za projekte leta 2021) (**)

INVESTMENT IN LIFE PROJECTS IN SLOVENIA (€ million)

	TOTAL INVESTMENT	EU CONTRIBUTION
ALL LIFE projects	178.5	95
Nature & Biodiversity	92.5	55.5
Circular Economy & Quality of Life	52	28
Climate Change Mitigation & Adaptation	30	8.5
Others - NGOs, Preparatory, Technical Assistance	1.9	1.4
Clean Energy Transition	1.9	1.8

(*) Pretekli in zaključeni projekti so v tem dokumentu označeni z novo nomenklaturo programa LIFE 2021-2027

(**) Novi podprogram CET obsega večinoma večdržavne projekte in vsi udeleženci so vključeni v številke

LIFE Blaženje podnebnih sprememb in prilagajanje nanje

Sklop LIFE za blažitev podnebnih sprememb in prilagajanje nanje bo podpiral ukrepe, ki pomagajo pri izvajanju okvira energetske in podnebne politike do leta 2030 ter izpolnjevanju zavez Evropske unije iz Pariškega sporazuma o podnebnih spremembah. Projekti v okviru tega sklopa bodo prispevali k podnebno nevtralnemu in odpornemu gospodarstvu..

Strateški integrirani podnebni projekti (SIP) bodo na regionalni, večregionalni, nacionalni ali nadnacionalni ravni izvajali podnebne strategije ali akcijske načrte, ki so jih razvili organi držav članic in jih zahteva posebna podnebna ali ustrezna energetska zakonodaja ali politika Unije. Ti projekti bodo zagotovili tudi sodelovanje zainteresiranih strani ter spodbujali usklajevanje z vsaj enim drugim virom financiranja Unije, državnim ali zasebnim virom financiranja in njegovo mobilizacijo.

Doslej so bili v okviru sklopa blaženje podnebnih sprememb in prilagajanje nanje v Sloveniji financirani trije projekti. Skupni proračun teh projektov znaša 30 milijonov EUR, od tega je EU prispevala 8,5 milijona EUR.

V okviru zaključenega projekta LIFE ViVaCCAdapt so bili razviti ukrepi za preprečevanje škodljivih učinkov podnebnih sprememb na kmetijstvo v Vipavski dolini v Sloveniji, blizu italijanske meje. Glavni cilj zaključenega projekta LIFE ClimatePath2050 je bil prispevati k blažitvi podnebnih sprememb z vzpostavitvijo sistema za podporo odločanju, ki bo slovenskim državnim organom zagotavljal boljše smernice in bolje oblikoval ukrepe do leta 2030 v skladu z ambicijami za zmanjšanje toplogrednih plinov sredi stoletja, določenimi v Pariškem sporazumu, ter pomagal doseči cilje, določene v Direktivi o nacionalnih zgornjih mejah emisij (EU 2016/2284) in Direktivi o energetske učinkovitosti (EU 2012/27). Te projekte sta usklajevala raziskovalni inštitut in razvojna agencija.

V okviru tega sklopa je bil v Sloveniji sofinanciran en strateški integrirani projekt. Cilji projekta LIFE IP CARE4CLIMATE so opisani v nadaljevanju.

Zmanjšanje emisij toplogrednih plinov s spodbujanjem trajnostnega prometa, energetske učinkovitosti, obnovljivih virov energije in trajnostne rabe zemljišč (LIFE IP CARE4CLIMATE) LIFE17 IPC/SI/000007

LIFE IP CARE4CLIMATE podpira izvajanje slovenskega operativnega načrta za toplogredne pline in nacionalnega akcijskega načrta za energetske učinkovitost 2014-2020. Projekt, ki ga koordinira slovensko ministrstvo za okolje in prostor, bo odpravil vrzeli in ozka grla pri izvajanju, kar bo omogočilo hitro in stroškovno učinkovito doseganje ciljev. Projektna skupina se bo osredotočila na izboljšanje zmogljivosti in vključenosti zainteresiranih strani ter posodobitev postopkov za pripravo novih pravnih instrumentov. Drugi cilj je vzpostavitev učinkovitega sistema spremljanja izvajanja ukrepov, predvidenih v operativnem načrtu za toplogredne pline, vključno s ponori emisij ogljikovega dioksida, sistematično spremljanje učinkovitosti dejavnosti ozaveščanja in usposabljanja ter spremljanje uvajanja zelenih javnih naročil.

[Povzetek projekta](#)

LIFE Prehod na čisto energijo

Na podlagi programov Inteligentna energija za Evropo (2003–2013) in Obzorje 2020 za energetska učinkovitost (2014–2020) podprogram LIFE Prehod na čisto energijo še naprej podpira izvajanje politik EU na področju trajnostne energije. Njegov cilj je zlasti olajšati prehod na energetska učinkovito, podnebno nevtravno in odporno gospodarstvo po vsej Evropi, ki temelji na obnovljivih virih energije.

Podprogram LIFE Prehod na čisto energijo podpira projekte na naslednjih petih področjih ukrepanja:

- 1) oblikovanje nacionalnega, regionalnega in lokalnega političnega okvira, ki podpira prehod na čisto energijo;
- 2) pospeševanje uvajanja tehnologij, digitalizacije, novih storitev in poslovnih modelov ter krepitev s tem povezanih strokovnih znanj na trgu;
- 3) privabljanje zasebnih finančnih sredstev za trajnostno energijo;
- 4) podpiranje razvoja lokalnih in regionalnih naložbenih projektov;
- 5) vključevanje in krepitev vloge državljanov pri prehodu na čisto energijo.

Slovenija je do zdaj vodilni partner v enem projektu, ki se sofinancira v okviru tega sklopa. Projekt 3DIVERSE bo uvedel celovit, večsektorski in večnivojski pristop k načrtovanju in izvajanju naložb v trajnostno energetska infrastrukturo z usklajeno uporabo ukrepov na strani ponudbe in povpraševanja. Skupna naložba za ta projekt znaša 1,5 milijona EUR, od tega EU prispeva 95 %.

Slovenija sodeluje tudi v petih drugih projektih CET, in sicer: Lokalna energetska agentura Spodnje Podravje, Zavod za promocijo in pospeševanje trajnostnega energetskega razvoja, Ptuj v projektih REGIO1ST in CESEEU-DIGIT; Institut Jožef Stefan v projektu ENSMOV Plus; Focus Društvo Za Sonaraven Razvoj v projektu RENOVERTY; in Ministrstvo za infrastrukturo v projektu CAEPBD6. Skupna naložba znaša 0,4 milijona EUR, od tega EU prispeva 95 %.

LIFE Narava in biotska raznovrstnost

Sklop Narava in biotska raznovrstnost vključuje podporo standardnim akcijskim projektom za razvoj, uporabo in spodbujanje najboljših praks v zvezi z naravo in biotsko raznovrstnostjo ter "strateške projekte za naravo" (SNAP). Ti novi projekti podpirajo doseganje ciljev Unije na področju narave in biotske raznovrstnosti z izvajanjem skladnih akcijskih programov v državah članicah, da bi te cilje in prednostne naloge vključili v druge politike in finančne instrumente, vključno z usklajenim izvajanjem prednostnih akcijskih okvirov, sprejetih v skladu z Direktivo 92/43/EGS.

V okviru komponente LIFE Narava in biotska raznovrstnost je bilo doslej v Sloveniji sofinanciranih 33 projektov. Ti projekti predstavljajo skupno naložbo v višini 92,5 milijona EUR, od tega je EU prispevala 55,5 milijona EUR.

Zaključeni projekti so se večinoma nanašali na ohranjanje/obnovo/zaščito habitatov (sladkovodna mokrišča, visoka suha travnika Veternik in Oslica, šotišča v Triglavskem narodnem parku, reka Mura in občasno Cerkniško jezero, območji Natura 2000 Sečoveljske soline in Kočevsko, rečni koridor Ljubljane in spodnji tok Drave; in travišča v vzhodni Sloveniji); in vrste (slovenski rjavi medved, ptica kosec, vidra, sredozemski vranjek, nočne živali, kot so veščice in netopirji, ter volk in južnoevropski chondrostoma nasus). Eden od projektov je lokalnim upravam ponudil model, na katerem lahko temeljijo ukrepi za ohranjanje habitatov in vrst, ki so v interesu EU. Cilj drugega projekta je bila priprava programa upravljanja Natura 2000 za Slovenijo za obdobje 2014-2020. Med upravičenci, ki so koordinirali projekt, so bile parkovne uprave, univerze, lokalni in državni organi, javni organ, razvojna agencija, nevladne organizacije, veliko podjetje in MSP.

V okviru te komponente v Sloveniji poteka štiri projektov. Ti se osredotočajo na ohranjanje/upravljanje/obnovo habitatov (sezonska jezera - vrtače - v nekdanji strugi reke Stržen in prednostni travniški habitati z vzpostavitvijo semenske banke in obnove in situ) in vrst (populacije alpskega risa v Dinaridih in Alpah; izjemno ogrožena riba južnoevropska podust; in ohranjanje več vrst ogroženih dvoživk).

Pet projektov je bilo sofinanciranih v okviru nekdanjih sklopov Informacije in komunikacije ter Okoljsko upravljanje in informacije. Tri od njih so zaprta. AQUAVIVA se je izboljšala ozaveščenost javnosti o sladkovodnih ekosistemih v Sloveniji. Zaključen projekt LIFE ARTEMIS je uspešno prispeval k zmanjšanju škodljivih vplivov invazivnih tujerodnih vrst na biotsko raznovrstnost z ozaveščanjem javnosti, in sicer prek spletne aplikacije Invazivke. V teku so dva projekti. Cilj projekta LIFE NarcIS je vzpostaviti integriran funkcionalen informacijski sistem za varstvo narave, ki bo združeval podatke iz različnih virov ter zagotavljal podatke in informacije na enem mestu. Splošni cilj projekta LIFE BEAVER je ozaveščanje o vrnitvi evropskega bobra v Slovenijo in na Hrvaško po dveh stoletjih odsotnosti. V teku je en strateški naravoslovni projekt.

Cilji projekta LIFE IP NATURA.SI so opisani v nadaljevanju.

Krepitev sodelovanja za izboljšanje upravljanja narave v Sloveniji (LIFE IP NATURA.SI) LIFE17 IPE/SI/000011

Projekt LIFE IP NATURA.SI bo okreplil izvajanje Programa upravljanja območij Natura 2000 v Sloveniji (2014-2020). Projektna skupina, ki jo koordinira slovenski minister za okolje in prostor, bo izboljšala stanje ohranjenosti ciljnih habitatnih tipov in vrst z vzpostavitvijo dolgoročnega in vključujočega upravljavskega pristopa. S tem se bosta okreplila sodelovanje in komunikacija med oblikovalci politik, lastniki zemljišč, raziskovalnimi ustanovami in nevladnimi organizacijami, s čimer bodo deležniki postali učinkovitejši partnerji.

[Povzetek projekta](#)

Krožno gospodarstvo in kakovost življenja

Ukrepi, podprti v okviru sklopa Krožno gospodarstvo in kakovost življenja, bodo pomagali pri doseganju glavnih ciljev politike EU, kot je prehod na krožno gospodarstvo, ter pri zaščiti in izboljšanju kakovosti okolja in življenja. V okviru tega sklopa bodo strateški integrirani projekti (SIP) na regionalni, večregionalni, nacionalni ali nadnacionalni ravni izvajali okoljske ali podnebne strategije ali akcijske načrte, ki so jih razvili organi držav članic in jih zahteva posebna okoljska, podnebna ali ustrezna energetska zakonodaja ali politika Unije. Ti projekti bodo zagotavljali tudi sodelovanje zainteresiranih strani ter spodbujali usklajevanje z vsaj enim drugim virom financiranja Unije, državnim ali zasebnim virom financiranja in njegovo mobilizacijo.

Ta sklop [prej LIFE Okolje in učinkovita raba virov ter Okoljsko upravljanje in informiranje] je v Sloveniji doslej sofinanciral 21 projektov v skupni vrednosti 52 milijonov evrov, od tega je EU zagotovila 28 milijonov evrov.

Zaključeni projekti so bili osredotočeni na: sanacijo in dekontaminacijo odlagališč (predstavitev trajnostne in zanesljive metode za sanacijo odlagališč v skladu s standardi EU in varovanjem zdravja ljudi); trajnostno gradnjo (uspešen razvoj PVC, aluminijastih in lesenih različic inovativne vrste oken UNISASH); razvoj novih orodij za upravljavce sistemov nadzora onesnaževanja; program dejavnosti in sanacijskih ukrepov za izboljšanje upravljanja vodonosnikov; dekontaminacijo tal; čiščenje odpadnih voda, spremljanje gozdnih genskih virov in ponovno uporabo odpadkov (kisla sirotka in hmeljni odpadki). Projekte so koordinirali dva lokalna organa, javno podjetje, raziskovalni inštitut in MSP.

V okviru tega sklopa poteka en projekt, ki se ukvarja z varčevanjem z vodo v panogah z veliko porabo vode, kot je avtomobilska industrija.

Šest projektov je bilo sofinanciranih v okviru nekdanjih sklopov Informacije in komunikacije ter Okoljsko upravljanje in informacije. Zaključeni projekti so izvajali kampanje za ozaveščanje o: odpadni električni in elektronski opremi (OEEO), povečanju in boljšem recikliranju industrijskih odpadkov ter odpadkov iz gradbeništva in rušenja objektov v gradbenem sektorju, prednostih ločenega zbiranja in recikliranja komunalnih odpadkov, pomenu predelave in recikliranja gospodinjskih odpadkov ter obveščanju/povezovanju ključnih javnosti in deležnikov v Sloveniji o Direktivi o okoljski odgovornosti. Projekt LIFE Turn to e-circular, ki je v teku, želi prispevati k učinkovitejšemu izvajanju akcijskega načrta EU za krožno gospodarstvo, zlasti na področju električne in elektronske opreme.

V okviru tega sklopa je bil v Sloveniji sofinanciran en strateški integrirani projekt. Cilji projekta LIFE IP RESTART so opisani v nadaljevanju.

Krepitev slovenskega krožnega gospodarstva (LIFE IP RESTART) LIFE20 IPE/SI/000021

Ugotovljenih je bilo več ovir za doseganje ciljev EU glede recikliranja odpadkov v Sloveniji, vključno s pomanjkanjem usklajene zakonodaje, nezadostnimi zmogljivostmi za recikliranje ter nizko družbeno sprejemljivostjo postopkov recikliranja in nastalih proizvodov.

LIFE IP RESTART bo pomagal premagati te ovire. Projektna skupina, ki jo vodi Ministrstvo za okolje in prostor, bo uporabila niz komplementarnih tehničnih, digitalnih, okoljskih in krožnih rešitev za doseganje čim večje snovne samozadostnosti in večje krožnosti v sektorju predelave odpadkov. Predstavili bodo šest krožnih rešitev za problematične in obsežne tokove odpadkov ter zagotovili široko uporabo rešitev za dosego skladnega in celostnega izvajanja nacionalnih ciljev na področju ravnanja z odpadki in njihovega preprečevanja. Pričakuje se, da bo do leta 2030 pristop projekta z recikliranjem zmanjšal količino odpadkov za 60 % in dosegel 50-odstotno stopnjo recikliranja nenevarnih gradbenih odpadkov in odpadkov od rušenja objektov. Skupina želi doseči tudi 70-odstotno stopnjo recikliranja komunalnih odpadkov in zmanjšati emisije CO₂ za 20 % z izboljšanjem dejavnosti zbiranja, obdelave in odlaganja odpadkov ter predelave materialov.

[Povzetek projekta](#)

Want Želite izvedeti več o LIFE?

- Obiščite [LIFE spletišče](#) in [LIFE projektno bazo podatkov](#)

- Sledite programu LIFE na družbenih medijih:

- Naročite se na novice [LIFE Program](#) in [CINEA čista energija](#)

- Povežite se z nacionalno kontaktno točko LIFE v vaši državi - članici:

Ime: Ga. Julijana Lebez Lozej (LIFE Narava)
Ga. Tatjana Orhini Valjavec (LIFE Okolje)
Ga. Nives Nared (LIFE Podnebno ukrepanje in Prehod na čisto energijo)

Address: Dunajska cesta 48
Dunajska cesta 47
SI - 1000 Ljubljana

Tel: +386 1 478 74 83
+386 1 478 74 54
+386 1 478 73 39

E-mail: julijana.lebez-lozej@gov.si
tatjana.orhini-valjavec@gov.si
nives.nared@gov.si

Spletišče: [Ministrstvo za okolje in prostorsko načrtovanje](#)

- Povežite se z vašo skupino za spremljanje NEEMO

NEEMO EEIG – TIMESIS

Naslov: Via Niccolini 7
I - 56017 San Giuliano Terme

Tel: +39 050 818800

E-mail: timesis@neemo.eu

Projekti LIFE Narava in biotska raznovrstnost v teku				
Naslov projekta	Številka projekta	Kratica projekta in povezava do spletnega povzetka	Spletna stran	Trajanje Projekta
Preprečevanje izumrtja prebivalstva Dinarsko-SE alpskega risa z okrepitvijo in dolgoročnim ohranjanjem	LIFE16 NAT/SI/000634	LIFE Lynx	https://www.lifelynx.eu	07/2017 -> 03/2024
AMPHIBian CONservation – ohranjanje dvoživk in obnova habitatov	LIFE18 NAT/SI/000711	LIFE AMPHICON	http://www.lifeamphicon.eu	11/2019 ->12/2026
Ohranjanje prednostnih traviščnih habitatov v Sloveniji z vzpostavitvijo semenske banke in obnovo in situ	LIFE20 NAT/SI/000253	LIFE FOR SEEDS	https://lifeforseeds.si/	09/2021 ->12/2026
LIFE BOBER – LIFE z bobrom, mokrišča in podnebne spremembe	LIFE19 GIE/SI/001111	LIFE BEAVER	https://lutra.si/life-beaver/	01/2021 -> 12/2024
LIFE NarcIS - LIFE NARCIS – Informacijski sistem za ohranjanje NATuRe	LIFE19 GIE/SI/000161	LIFE NarcIS	https://www.gov.si/zbirke/projekti-in-programi/life-narcis/	09/2020 -> 08/2024
LIFE integrirani projekt za izboljšanje upravljanja Nature 2000 v Sloveniji	LIFE17 IPE/SI/000011	LIFE-IP NATURA.SI	http://www.natura2000.si/life_natura	09/2018 -> 08/2026

Projekti LIFE Krožno gospodarstvo in kakovost življenja v teku				
Naslov projekta	Številka projekta	Kratica projekta in povezava do spletnega povzetka	Spletna stran	Trajanje Projekta
Trajnostno upravljanje z vodami v industrijah z visoko porabo vode	LIFE18 ENV/SI/000673	LIFE HIDAQUA	http://hidaqua.zag.si	09/2019-> 09/2023
Krepitev ozaveščenosti o ključnih elementih krožnega gospodarstva v gospodinjstvih na področju EE opreme	LIFE18 GIE/SI/000008	LIFE Turn to e-circular	http://www.krozno.zeos.si	10/2019 -> 12/2024
Spodbujanje recikliranja odpadkov v vredne izdelke z vzpostavitvijo okolja za krožno gospodarstvo v Sloveniji	LIFE20 IPE/SI/000021	LIFE IP RESTART	https://life-restart.si/	01/2022 -> 12/2030

Projekti LIFE za blažitev podnebnih sprememb in prilagajanje nanje v teku				
Naslov projekta	Številka projekta	Kratica projekta in povezava do spletnega povzetka	Spletna stran	Trajanje Projekta
Spodbujanje zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do 2020 s pogledom na 2030 – promocija trajnostne mobilnosti, učinkovite rabe energije, obnovljivih virov energije in v blaženje podnebnih sprememb usmerjeno rano tal z namenom prehoda v nizkoogljično družbo	LIFE17 IPC/SI/000007	LIFE IP CARE4CLIMATE	https://www.care4climate.si/s ↓	01/2019 → 12/2026

Tekoči projekti prehoda na čisto energijo				
Naslov projekta	Številka projekta	Kratica projekta in povezava do spletnega povzetka	Spletna stran	Trajanje Projekta
Decentralizacija, diverzifikacija in dinamično uravnavanje obremenitve – novi pristopi k oprijemljivemu energetskega prehodu z diverzifikacijo proizvodnih virov	LIFE21-CET-PDA-3DIVERSE/101077343	3DIVERSE	N/A	10/2022 → 09/2025
6. usklajeno delovanje v podporo državam članicam in sodelujočim državam pri izvajanju direktive o energetske učinkovitosti stavb	LIFE21-CET-CA-CAEPBD6/101102078	CAEPBD6	N/A	11/2022 → 10/2027
Načrti za prenovo domov za reševanje energetske revščine v ranljivih podeželskih okrožjih	LIFE21-CET-ENERPOV-RENOVERTY/101077272	RENOVERTY	N/A	11/2022 → 10/2025
Trajnostna energija v Srednji in Vzhodni Evropi. Oblikovanje in izvajanje pobud regionalnih vlad za pravičen energetske prehod	LIFE21-CET-LOCAL-CEESEU-DIGIT/101077297	CEESEU-DIGIT	N/A	12/2022 → 11/2024
Izvajanje načela energetske učinkovitosti na prvem mestu pri regionalnem načrtovanju	LIFE21-CET-LOCAL-REGIO1ST/101076088	REGIO1ST	N/A	11/2022 → 10/2025
Vrednotenje, količinska opredelitev in krepitev izvajanja politik ter Vrednotenje, merjenje in preverjanje v skladu s členom 7 Direktive o energetske učinkovitosti	LIFE21-CET-POLICY-ENSMOV Plus/101076098	ENSMOV Plus	N/A	12/2022 → 11/2025